

ELŐTERJESZTÉS

Ivác Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2023. december 20-i ülésére

Tárgy: Beszámoló a lakóhelyi környezet állapotáról a 2023. évre vonatkozóan

A napirendet tárgyaló ülés dátuma:	2023.12.20.
A napirendet tárgyaló ülés:	képviselő-testület
Az előterjesztést készítette:	Radicsné dr. Soós Ágnes jegyző
Előterjesztő:	Gyarmati Tibor polgármester
A napirendet tárgyaló ülés típusa:	<u>nyilvános</u> / zárt
A határozat elfogadásához szükséges többség típusa:	<u>egyszerű</u> / minősített
A szavazás módja:	<u>nyilvános</u> / titkos

Tisztelt Képviselő-testület!

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdése e) pontja, valamint az 51. § (3) bekezdése szerint:

„A települési önkormányzat a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot. A lakóhelyi környezet állapotának alakulásáról a települési önkormányzat szükség szerint, de legalább évente tájékoztatja a lakosságot.”

Fentiek alapján a község környezeti állapotáról a rendelkezésre álló adatok alapján a következő tájékoztatást adom:

A lakosság közérzetének, egészségének alakításában igen jelentős tényező településünk környezeti állapota. A természeti és az épített örökség, a környezeti értékek megőrzése és védelme, minőségének javítása alapfeltétel az ember életminősége szempontjából. E nélkül nem tartható fenn az emberi tevékenység és a természet közötti harmónia, elmulasztása veszélyezteti a jelen generációk egészségét és a jövő generációk létét.

A környezetvédelemmel kapcsolatos szabályozást alapvetően három jogszabály, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény, a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény, a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény és ezeknek a végrehajtási rendeletei teremtik meg.

A lakossági környezet főbb tényezői

1. A települési környezet tisztasága
2. Hulladékkezelés
3. Ivóvízellátás
4. Szennyvízkezelés

5. Csapadékvíz-elvezetés
6. Zöldterület- közterület gazdálkodás
7. Helyi utak - közlekedésszervezés
8. Energiagazdálkodás

1. A települési környezet tisztasága

A környezet tisztasága az önkormányzat és a lakosság erőfeszítése és együttes munkájának eredménye. A közterületek tisztaságára, rendezettségére - az önkormányzat rendelkezésére álló erőforrásokat is figyelembe véve - nagy figyelmet fordít az Önkormányzat. Kiemelt fontosságú célja a falu településképének javítása – a közterületek rendszeres gondozásával, virágosításával – az önkormányzati épületek környezetének ápolása, a temető gondozása. Az önkormányzat dolgozói a fűnyírás, hóeltakarítási munkálatok mellett a zöldhulladék, falevelek rendszeres összegyűjtésével biztosítják a frekventált területeken lévő környezet elvárt színvonalú megjelenítését.

2. Hulladékkezelés

Az Önkormányzat tagja a *Nyugat-dunántúli Regionális Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulásnak*, részükre 2020. évtől már csak 100 Ft/fő/év fejlesztési hozzájárulás kerül megfizetésre a tagönkormányzatok részéről.

A települési kommunális szilárd hulladék elszállítását 2023. év első felében szerződés alapján a STKH Sopron és Térsége Környezetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. látta el, közszolgáltatás feladatát.

2023. július 1-jétől megváltoztak a hulladékgazdálkodás szabályai, törvényi szabályozás változásával a hulladékgazdálkodási tevékenység kizárólagos állami feladattá vált, a helyi önkormányzatok feladat- és hatásköre a kizárólag a köztisztasági közfeladatok, az elhagyott hulladék felszámolásának, valamint a közterületek tisztán tartásának ellátására terjed ki. Ezen témakörökben kell rendeletet alkotnia még önkormányzatunknak.

Az országos hulladékconcesszió által kijelölt feladatra a MOL Nyrt. megalapította a MOHU Mol Hulladékgazdálkodási Zrt-t. Iváncon ugyanúgy a MOHU Zrt. alvállalkozójaként az STKH Kft., illetőleg annak alvállalkozója a ZALA-MÜLLEX Hulladékgazdálkodási és Környezetvédelmi Kft. végzi el a hulladékgazdálkodási feladatokat, a változást a lakosság ebből a szempontból nem érezte.

A hulladék szelektív gyűjtése a házhoz menő szelektív begyűjtés igénybevételével megoldott (sárga zsák), lehetőség van a papír-karton, PET palackok és üveghulladék elhelyezésére. Az idei évben is biztosította a közszolgáltató a lomtalánítást az év első felében a közszolgáltató a jogszabály szerint nagydarabos hulladékot szállította el a lakosságtól. Többletköltséget az önkormányzatnak nem jelentett a lomhulladék elszállítása.

Az el nem szállított egyéb hulladékot, veszélyes hulladékot a lakosság ingyenesen adhatja le Pankasz községben és Körmenen működő hulladéklerakóban.

Zöldhulladék kezelése:

A közszolgáltató áprilistól novemberig havonta egy alkalommal, házhoz menő rendszerben biztosítja a zöldhulladék gyűjtését, ezen felül januárban és februárban 1-1 alkalommal a gyűjtőpontokról

elszállítják a karácsonyfákat. A zöldhulladék kizárólag az erre a célra rendszeresített, STKH logóval ellátott zöldhulladék-gyűjtő zsákokban vagy szabványos, barna színű hulladékgyűjtő edényekben gyűjthető. Ezen felül az Önkormányzatunk ösztönzi a lakosságot a zöldhulladék házi komposztálására is, amelyek megkönnyíthetik a kertben vagy konyhában keletkező, biológiailag lebomló hulladékok hasznosítását, így nemcsak költséget takaríthatnak meg, hanem értékes tápanyaghoz juttathatják növényeiket.

Önkormányzatunk biztosította a lakosság részére az idei évben, hogy a kerti munkálatok során keletkezett, aprításra, darálásra alkalmas ág, gally, fanyesedék zöldhulladék kijelölt lerakóhelyen történő elhelyezésére, melynek ledarálását külső vállalkozó végzi el.

3. Ivóvízellátás

A lakosság ivóvízzel való ellátása a legfontosabb közszolgáltatások egyike, amely nélkülözhetetlen emberi szükségletet és társadalmi-közegészségügyi igényt elégít ki. A lakosság egészséges ivóvízzel való ellátása az önkormányzatok kötelező feladata.

Ivanc ivóvíz ellátását a VASIVÍZ Vas megyei Víz- és Csatornamű Zrt. biztosítja. A lakosság egészséges ivóvízzel történő ellátásának minőségi kontrollját rendszeresen végzik az ivóvízhálózatról. Az ivóvíz vizsgálati eredmények alapján elmondható, hogy községünk ivóvízellátása vízminőség tekintetében megfelelő. A Vasivíz Zrt. folyamatosan látja el a hálózaton felmerülő karbantartási, felújítási feladatokat az évente elfogadásra kerülő gördülő fejlesztési terv alapján. Mindemellett megjegyezhető, hogy az év száraz időszakjaiban- tekintettel a klímahelyzet változó elemeire- a lakossági vízellátás veszélybe kerülhet, hiszen a rétegvizek szintje erősen ingadozó. Előbbiekben említett időszakokban jóval kevesebb a kinyerhető ivóvíz.

Az idei évben elfogadott gördülő fejlesztési terv alapján az ivóvíz-ellátási rendszer vonatkozásában új kút üzembe helyezéséhez szükséges technológia kiépítése pályázat útján valósítható meg, megvalósítása a gördülő fejlesztési tervben a 2025-ös évre került betervezésre, de sajnálatos módon a megvalósítás pályázati lehetőség hiányában évről-évre tolódik.

4. Szennyvízkezelés

Ivanc és Csákánydoroszló községek csatornahálózatának fejlesztése, felújítása a szennyvíztisztító megfelelő kapacitásra történő növelése elengedhetetlen volt, melyre a 2016. évben benyújtásra került KEHOP-2.2.2 Ivanc község szennyvízelvezetése és tisztítása” pályázati forrás adott lehetőséget. A programgazda Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Kft. koordinálásával a projekt kivitelezés fizikai befejezése megtörtént a szennyvíztelep, illetőleg a szennyvízhálózat felújításával. A projektnek köszönhetően, a lakosság meglegedésére nemcsak az üzemzavarok száma minimalizálódott, de az üzemeltető Vasivíz Zrt. részére is jelentős energia megtakarítást tett lehetővé a felújítás. A projekt pénzügyi elszámolására is sor került az év folyamán.

A szennyvízelvezetési rendszer vonatkozásában az idei évben elfogadott gördülő fejlesztési terv beruházási terve az agglomeráció Felsőmarác és Hegyhátszentmárton településekkel történő bővítését tartalmazza, pályázati forrás útján hosszú megvalósítási időtartamra tervezve, a felújítások és pótlások terve pedig a szennyvízhasználati díj terhére rövid távon a hálózaton lévő aknafedelek szintre emelése, illetőleg cseréje került betervezésre.

A folyékony hulladék elszállítását 2020. február 1-jével kötött szerződés alapján a szőcei Vasi Ja-Sa Kft. végzi (a határozott időre szóló szerződés 2024. év végéig van érvényben).

5. Csapadékvíz-elvezetés

A községben alkalmanként lehulló csapadékvíz felszínre hozza a csapadékvíz elvezetési problémákat nagyrészt azt, hogy az ingatlantulajdonosok nem gondoskodnak megfelelően az áttereszek kitisztításáról. Fontos lakossági feladat, hogy az elvezető árkok folyamatos karbantartásáról gondoskodni kell, a gépkocsi beállóknál biztosítani kell az átfolyást, a tisztítást, illetve a megfelelő átbocsátó keresztmetszetet. Az Önkormányzat hosszú távú kiemelt célja, hogy pályázati támogatással a csapadékvíz elvezető rendszer megújítását, rekonstrukcióját elvégezze. 2023-ban Hatósági ellenőrzést kapott önkormányzatunk a belvízelvezető árkok állapotának és a problémát okozó vízgyűjtő és egyéb műtárgyak vonatkozásában. Mivel több vízelvezető árok is van belterületen a Magyar Közút tulajdonában, ezért a társaság képviselői is jelen voltak a közös ellenőrzésen.

Helyszínbejárás után mindkét szervezetnek ütemtervet kellett készíteni a hiányosságok megszüntetésére irányuló intézkedések meghatározására. Ennek eredményeként a MK szakszemélyzete elvégezte a Petőfi Sándor utca kétoldali vízelvezető árkainak medertisztítását.

A vállalás csak részben teljesült, hiszen az ingatlanok bejárati részei alatt húzódnó áttereszek több helyen eltömődtek az idők folyamán vagy több esetben ki sem lett építve, ezért a vízfolyás ellehetetlenült. A jogszabály kimondja, hogy az ingatlantulajdonosnak milyen megállapítható felelőssége van a tisztántartás és karbantartás elmaradásának okán. Jelen helyzetben az ingatlantulajdonosok részére jogi tájékoztatásra kerül sor.

6. Zöldterület- közterület gazdálkodás

A belterületi zöld felületek gondozottak, rendezettek, a fűnyírás, parkosítási munkákat az önkormányzat dolgozói végzik. Közfoglalkoztatás az idei évben nem volt. 2023 szeptemberében nyugdíjazás miatt elbúcsúztunk a több évtizeden keresztül foglalkoztatott személytől. Az önkormányzat szerény költségvetése nem tette lehetővé, hogy bővítsük a foglalkoztatottak állományát. Így a polgármester és a falugondnok végzi az összes közterületi munkát a településen. A folyamatosan bővülő szociális háló és az önkormányzat kötelező feladatellátása, zökkenőmentes működésének biztosítás mellett nagy terhet ró az érintettekre.

2023. évben is gondot jelentett, hogy több ingatlantulajdonos elhanyagolja ingatlanát, a szükséges növényvédelmi védekezést nem végzik el a tulajdonosok. A lakosság ezen kötelezettségének teljesítése érdekében is alkotta meg az Önkormányzat a közösségi együttélés szabályairól szóló rendeletét, melyben a gondozatlan ingatlanok tulajdonosai közvetlenül közigazgatási bírsággal sújthatóak. Bírságolásra az év során nem került sor, azonban azon ingatlantulajdonosok, akik a felhívások ellenére sem tettek eleget jogszabályi kötelezettségüknek határozati formában kaptak figyelmeztetést a közösségi együttélés szabályainak megszegése miatt.

A törvényi változások szigorító intézkedései miatt (avarégetés jövőbeli megszüntetése) önkormányzatunk folyamatosan pályázik a Magyar Falu Program keretében kommunális eszközök beszerzésére. Sikeres pályázat esetén lehetőséget biztosíthatunk a község lakóinak a

környezettudatosság jegyében a zöldhulladékok megfelelő elhelyezésében és feldolgozásában. Törekszünk a helyben komposztálás előnyeinek megismertetésére és a rosszul rögzült, negatív hatású égetési kényszer felszámolásában.

7. Helyi utak - közlekedésszervezés

Az Önkormányzat célja mind a belterületi, mind pedig a külterületi útjai állagának megóvása. Sikeres pályázati források felhasználása mellett büszkén jelenthetjük ki, hogy Ivánc járdafelületei 100 %-ban megújultak. A 2022-ben a felújított két belterületi 262 és a 85 hrsz-ú út mellett még vannak feladatok a több évtizedes lemaradással bíró utak megújítása terén.

A Táncsics utca és a temető felé vezető belterületi út felújítására irányuló Magyar Falu Program pályázati kiírásra benyújtásra került pályázata önkormányzatunknak nem volt sikeres. További források feltárása szükséges, hiszen az Önkormányzat költségvetése nem teszi lehetővé a rekonstrukciót.

8. Energiagazdálkodás

A jövő egyértelműen a környezeti szempontból tiszta, ún. megújuló energiaforrások hasznosítása. A megújuló energiahordozók körében mind a nap-, mind a szélenergia felhasználása lehetőségként merülhet fel a település hosszú távú energiaellátására.

A község belterületén nincs olyan ipari üzem, amely szennyezné a levegőt, valamint a téli fűtési időszakban sem kell számolni a levegő porral és korommal való szennyezettségével.

A községben a kerti avar égetést szabályozó önkormányzati rendelete értelmében – felkészülve a veszélyhelyzet utáni kerti hulladék és avarégetés országos tilalmára – az égetési napokra csak havonta egy alkalommal van lehetősége a lakosságnak a kerti hulladék és avar égetésére. Az emberek többsége betartja a rendelet szabályait, azonban a tudatformálás tekintetében továbbra is van tennivalója az Önkormányzatnak.

A világgazdasági folyamatok és az elszabaduló energiaárak sajnálatos módon az Önkormányzatot is negatívan érintik. Több önkormányzati épület szigorú energiazár és monitoring alatt van. A fogyasztási helyeken minden szolgáltatónál diktálásos adatszolgáltatás alapján kerül sor a számlakiállításra. A napelemmel felszerelt intézményeknél nagyon nehéz a kommunikáció. Megválaszolatlan e-mailek és fel nem vett telefonok ez jellemzi az egyoldalú kommunikációt. Év végén fejlesztette elérhetőségi csatornáit a szolgáltató, ennek várhatóan 2024-ben lesz látható eredménye.

Az emberi egészség alakulásának környezeti összefüggései

Az ember és környezete szoros kölcsönhatásban áll egymással. A környezeti károsodások a legtöbb esetben az emberi egészségre is kihatnak. Nyilvánvaló, hogy a szennyezett levegő, víz közvetlenül is károsíthatja az egészséget, de valamilyen mértékben minden környezeti elem szennyezettsége és minden környezeti veszélyeztető tényező hatást gyakorol az emberi egészségre.

A népesség korösszetétele társadalmi, gazdasági szempontból egyaránt lényeges, az előregedési folyamat többek közt kedvezőtlen hatással van a foglalkoztatási struktúrára, növeli az időskorúakkal kapcsolatos tennivalókat, növeli a szociális jellegű kiadásokat. A csökkenő számú aktív keresőre

egyre nagyobb számú eltartott jut. A község korösszetétele nem túl kedvező, a fiatalok aránya a településen csökkenő tendenciát mutat.

Összességében elmondható, hogy a település környezeti állapota megfelelő, az élhető, tiszta, rendezett környezet megteremtésében azonban a település lakosságának és az önkormányzatnak egyaránt kiemelkedő szerepe van. Az Önkormányzat a lakosság környezettudatos nevelésével nagyon sokat tehet a környezet védelméért. Az Önkormányzat, a Képviselő-testület bízik benne, hogy közös összefogással, jobbra, élhetőbbé tudjuk tenni környezetünket.

Ivánc, 2023. december 19.

Gyarmati Tibor sk.
polgármester

Határozati javaslat:

.../2023. (.....) Képviselő-testületi határozat
a 2023. évi lakóhely környezeti állapotáról szóló beszámoló elfogadásáról

Ivánc Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2023. évre vonatkozó lakóhely környezeti állapotáról szóló beszámolót tudomásul veszi és elfogadja.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal